

B. 23.

A vád törvényességét nem befolyásolja - ezért a vád törvényes -, ha a végrehajtóval szemben indult büntetőeljárás során a nyomozást nem a nyomozó ügyészség, hanem a rendőrkapitányság folytatta le, majd a városi ügyészség emelt vádat. A nyomozás során megvalósult eljárási szabálysértés a vád törvényességét nem érinti [Be. 2. § (2) bekezdés, 373. § (1) bek. II/e) pont, 416. § (1) bek. c) pont].

A kijelölés alapján eljáró városi bíróság a 2012. október 4-én kihirdetett és jogerős végzésében a terhelt ellen rágalmozás vétsége [Btk. 179. § (1), (2) bek. a), b) és c) pont] miatt indult büntetőeljárást - törvényes vád hiányára hivatkozással, a Be. 332. § (1) bekezdés d) pontja alapján - megszüntette.

A határozatban kifejtettek szerint a sértett, valamint a terhelt egyaránt önálló bírósági végrehajtó; ekként a Btk. 137. § 1. i) pontja alapján hivatalos személy.

Ennek következménye egyrészt, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmény a Be. 52. § (4) bekezdése alapján közvadra üldözendő; másrészt pedig az, hogy az ügyben a nyomozást a Be. 29. § c) pontja szerint kizárólag az ügyészség végzi.

Az ügyben azonban nem a V. Nyomozó Ügyészség folytatta le a nyomozást, hanem - hatáskör hiányában - a V. Rendőrkapitányság; a bizonyítékok beszerzése így az eljárási szabályok megsértésével történt.

Vádat pedig - az arra ugyancsak jogosultsággal bíró V. Nyomozó Ügyészség helyett - a V. Városi Ügyészség emelt; márpedig a vád törvényességének alaki feltétele, hogy azt a vádlói legitimációval rendelkező emelje. Ez a jelen ügyben nem így történt, így a vád nem törvényes; s az utóbb sem vált azáltal azzá, hogy az Sz. Nyomozó Ügyészség a vád képviselőjét átvette.

A városi bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a megyei

főügyészség 2013. január 30-án terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt okból felülvizsgálati indítványt. Indokai szerint relatív eljárási szabálysértés valósul meg, ha a nyomozást nem az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság folytatja le; a vád törvényességét azonban ez nem érinti. Az 1/2007. BK vélemény A/I/1/a. pontja szerint a vád törvényességének alaki feltétele, hogy a bírósági eljárás lefolytatását vádlói jogosultsággal rendelkező személy kezdeményezze, márpedig az ügyész – és bármelyik ügyész – közvádas ügyben vádemelésre jogosult. Kivételt a fiatalkorúak elleni, valamint a katonai büntetőeljárás tekintetében fogalmaz meg a Be., a kizárólagos ügyészi nyomozás körébe tartozó ügyek tekintetében azonban nem. A városi bíróság tárgyalásán a vád képviselőjét egyébként már a nyomozó ügyészség látta el.

Az eljárás megszüntetésére ilyen módon a Be. 373. § (1) bekezdés II. fordulat e) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértés megvalósulásával került sor, ezért a támadott határozat hatályon kívül helyezését és az eljárást bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség átiratában a felülvizsgálati indítványt – helytálló indokaira figyelemmel – fenntartotta.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdésének II. fordulat e) pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor. Ilyen eljárási szabálysértés, ha a bíróság törvénytől állapította meg, hogy a vád nem törvényes [Be. 373. § (1) bek. I. ford. c) pont], és ezért az eljárást megszüntette [1/2007. BK vélemény A/II/4/e. pont].

Jelen ügyben erről van szó.

Az alapügyben eljáró bíróság tévesen jutott arra az álláspontra, hogy a vád nem törvényes.

Kétségtelen, hogy a jelen ügyben nyomozást kizárólag az ügyészség folytathatott volna.

A Be. 29. § b) és c) pontjából következően ugyanis kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást az önálló és megyei bírósági végrehajtó által elkövetett bármilyen bűncselekmény miatt.

A vádelőkészítéssel, a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a vádemeléssel kapcsolatos ügyészi feladatokról szóló 11/2003.

(ÜK. 7.) LÜ utasítás 1. § (1) c) pontja, valamint a 48. § (1) a) pontja szerint az ügyészség a vádemelés feltételeinek megállapítása végett nyomozást végez a kizárólagos hatáskörébe tartozó bűncselekmények miatt. Ugyanezen szakasz (2) és (3) bekezdése szerint ezekben az ügyekben a nyomozó ügyészség jár el, és pedig annak az ügyésznek a jogkörében, aki az ügy érdemi elbírálására jogosult bíróság mellett működik.

Az ügyészségek illetékességi területéről szóló 2/2006. (ÜK. 1.) LÜ utasítás 4. § (5) bekezdése szerint a nyomozó ügyészségek megyei illetékességgel látják el feladataikat.

A fentiekből következően a jelen ügyben a nyomozást a V. Nyomozó Ügyészségnek kellett volna lefolytatnia, nem pedig a V. Rendőrkapitányságnak.

Ez – a nyomozás során kétséggkívül megvalósult – eljárási szabálysértés azonban a vád törvényességét nem érinti [EBH 2011.2299.; BH 2012.86.].

Nem helytálló a támadott határozat azon megállapítása sem, hogy vádemelési jogosultsággal is a V. Nyomozó Ügyészség rendelkezett volna, a V. Városi Ügyészség nem.

A nyomozás kapcsán valóban a fentebb hivatkozott szabályok érvényesülnek, a vádemelés és a vádképviselés tekintetében azonban ez nincs így.

Amint arra a felülvizsgálati indítvány ugyancsak helytállóan

hivatkozik, a Be. a fiataalkorúak elleni, valamint a katonai büntetőeljárás tekintetében fogalmaz meg kivételes szabályt [Be. 449. § (1) bek., Be. 474. § (1) bek.]; a kizárólagos ügyészi nyomozás körébe tartozó ügyek tekintetében azonban nem.

A már idézett 11/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítás sem tartalmaz a vádemelés tekintetében kivételes előírást, hanem a 3. § (1) bekezdésében akként rendelkezik, hogy a vádelőkészítés és a vádemelés során első fokon az ügy érdemi elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság mellett működő ügyész jár el. Ezzel egyezően pedig a büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenységről szóló 12/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítás 2. § (1) bekezdése szerint az ügyészi feladatokat a helyi bíróságok előtti eljárásban a helyi ügyészségek ügyészei látják el.

Nincs tehát jogszabályi alapja - ilyenre az nem is hivatkozik - a támadott határozat azon megállapításának, hogy a vád nem jogosulttól származik; a tárgyalási vádképviselőt pedig 2012. október 4-én már valóban az Sz. Nyomozó Ügyészség látta el.

Tévesen szüntette meg ezért a Be. 332. § (1) bek. d) pontjára hivatkozással az eljárást törvényes vád hiánya okán az Sz. Városi Bíróság; a Be. 373. § (1) bekezdés II. fordulat e) pontján alapuló, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt felülvizsgálati ok megvalósult.

Ezért a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdés c) pontja alapján tanácsulésen eljárva a megtámadott ítéletet a Be. 428. § (1) bekezdésével egyezően hatályon kívül helyezte, és az eljárást bíróságot új eljárásra utasította.

(Kúria Bfv. III. 219/2013.)